

บทคัดย่อ

การวิจัยพระพุทธรูปและพระเครื่องไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับพระพุทธรูปและพระเครื่องไทยรวม 8 สมัย ได้แก่ สมัยทวารวดี สมัยศรีวิชัย สมัยลพบุรี สมัยเชียงแสน สมัยสุโขทัย สมัยอู่ทอง สมัยอยุธยา และสมัยรัตนโกสินทร์ ในด้านพุทธประวัติ พุทธลักษณะ พุทธคุณ และพุทธศิลป์

ผลการวิจัยในด้านพุทธประวัติ พบว่า พระพุทธรูปและพระเครื่องไทยในแต่ละสมัยมีประวัติความเป็นมาคล้ายคลึงกัน โดยมีเนื้อหาสาระของพระพุทธศาสนาเป็นสิ่งที่กำหนดรูปลักษณะของพระพุทธรูปและพระเครื่องเป็นสำคัญ จะมีความแตกต่างกันในส่วนรายละเอียด

ผลการวิจัยในด้านพุทธลักษณะ พบว่า พระพุทธรูปและพระเครื่องไทยในแต่ละสมัยมีพุทธลักษณะแตกต่างกัน โดยเฉพาะในส่วนขององค์ประกอบที่เป็นรายละเอียด โดยแสดงเอกลักษณ์เฉพาะออกมาให้ปรากฏ รวมทั้งมีการผสมผสานกันระหว่างรูปแบบของศิลปะในแต่ละสมัย

ผลการวิจัยในด้านพุทธคุณ พบว่า พระพุทธรูปและพระเครื่องไทยในสมัยทวารวดีและสมัยศรีวิชัยไม่เน้นความสำคัญในด้านพุทธคุณ แต่เน้นความสำคัญในการสร้างสรรค์พระพุทธรูปและพระเครื่องเพื่อการสืบทอดพระพุทธศาสนาเป็นสำคัญ ส่วนพระพุทธรูปและพระเครื่องในสมัยลพบุรี สมัยเชียงแสน สมัยสุโขทัย สมัยอู่ทอง สมัยอยุธยา และสมัยรัตนโกสินทร์ ได้ปรากฏพุทธคุณอย่างหลากหลายทั้งด้านความอยู่ยงคงกระพัน เมตตามหานิยม ความแคล้วคลาด และความมีโชคลาภ เป็นต้น

ผลการวิจัยในด้านพุทธศิลป์ พบว่า พุทธศิลป์ของพระพุทธรูปและพระเครื่องไทยในแต่ละสมัยมีศิลปะที่แสดงออกในคุณค่าทางความงามหรือความเป็นสุนทรีย์แตกต่างกันไป เช่น ความอ่อนหวาน ความนุ่มนวล และความเข้มขลัง เป็นต้น

ABSTRACTS

The purpose of this research, “Thai Buddha images and small Buddha images”, was to study the knowledge of Thai Buddha images and small Buddha images in eight periods those were Dhavaravati, Srivijaya, Lopburi, Chiang-Saen, Sukothai, U-Thong, Ayuddhaya, and Ratanakosin in the aspects of the Buddhist History, the Buddhist Appearance, the Buddhist Virtue, and the Buddhist Art.

The research result in the Buddhist History aspect was found that the background of Thai Buddha images and small Buddha images (amulets) in each period were alike. The appearances of Buddha images and amulets were mainly specified by the essence of Buddhism, but there were some differences in details.

The research result in the Buddhist Appearance aspect was found that Thai Buddha images and small Buddha images (amulets) in each period had different appearances, especially in the details of their elements. They revealed their identities distinctly and also integrated the art styles of each period together.

The research result in the Buddhist Virtue aspect was found that Thai Buddha images and amulets in both Dhavaravati and Srivijaya periods were not emphasized in this aspect; however, they were focused on Buddhism inheritance. In the periods of Lopburi, Chiang-Saen, Sukothai, U-Thong, Ayuddhaya, and Ratanakosin, Thai Buddha images and amulets were shown in various virtues which were invulnerability, being admirable, being free from harm, and being in luck as well.

Finally, the result in the Buddhist Art was found that in each period the arts of Thai Buddha images and small Buddha images revealed the value of aesthetics differently, for example, mildness, gentleness, supernaturalism, etc.